

Президія НАН України розглянула

Перед початком засідання члени Президії НАН України та запрошені сердечно привітали президента НАН України академіка НАН України Б.Є.Патона з присудженням йому престижної міжнародної наукової відзнаки – Міжнародної премії «Глобальна енергія» за видатний внесок у розвиток трубопровідного транспорту енергоносіїв.

Чергове засідання Президії НАН України 21 квітня 2010 року почалося з нагородження переможців III фінального етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України.

У листопаді минулого року на засіданні Президії НАН України була прийнята постанова про розширення співпраці з Малою академією наук України. Цією постановою передбачено розвиток та поглиблення спільної роботи установ Національної академії наук України і Малої академії наук України у підготовці та залученні талановитої і обдарованої учнівської молоді до науково-дослідної роботи. У цьому році Кабінет Міністрів України прийняв постанову про удосконалення роботи з талановитими дітьми, якою Малу академію було реорганізовано в Український державний центр «Мала академія наук України» подвійного МОН України та НАН України підпорядкування.

Президія НАН України відкритим голосуванням прийняла проект постанови про відзначення трудового колективу Українського державного центру «Мала академія наук України» МОН України та НАН України і його спонсорів, які доклали значних зусиль у пошуку, підтримці, сприянні творчому розвитку обдарованих та здібних до наукової діяльності учнів-членів Малої академії наук України.

Академік НАН України Б.Є.Патон вручив відзнаки НАН України та Малої академії наук України групі школярів – переможців наукових конкурсів Малої академії наук.

Президія НАН України підкреслила, що нагородами відзначено майбутню наукову зміну, яка згодом продовжить наукові пошуки у співпраці із вченими Академії.

Малій академії наук було запропоновано рекомендувати кращі роботи школярів до заслуховування на засіданнях бюро відповідних відділень наук. Для найкращих з них з'явиться можливість виступити на засіданні Президії НАН України, як це робиться при заслуховуванні наукових повідомлень молодих вчених.

На завершення академік НАН України Б.Є.Патон висловив глибоку вдячність всім педагогічним і науковим керівникам, наставникам, меценатам та спонсорам, президенту Малої академії наук України члену-кореспонденту НАН України С.О.Довгому, які своєю безкорисливою, благородною працею та турботою сприяють залученню

учнівської молоді до активної наукової діяльності, її професійному самовизначенню.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Інституту гідробіології НАН України академіка НАН України В.Д.Романенка про наукову та науково-організаційну діяльність інституту.

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, головний науковий співробітник Інституту біології південних морів ім.О.О.Ковалевського НАН України, голова Комісії з перевірки Інституту гідробіології НАН України, член-кореспондент НАН України В.М.Єгоров, директор Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту МНС України та НАН України В.І.Осадчий, заступник голови Державного комітету з водного господарства України М.Я.Бабич, завідувач кафедри гідробіології Національного університету біоресурсів і природокористування України член-кореспондент НАН України М.Ю.Євтушенко.

Було відзначено, що за звітний п'ятирічний період вченими цього інституту було одержано важливі результати у галузі гідробіології, іхтіології, біотехнології, радіоекології та гідроекології. Розроблено методологію прогнозування, регулювання та управління станом екосистем водойм та якістю води в них; створено основні засади кадастру водоростей та критерії визначення статусу видів і асоціацій водяних рослин; вивчено дію на них радіоактивних та інших забруднень.

На основі прикладних досліджень розроблено комплекс заходів та практичних рекомендацій щодо поліпшення середовища життєдіяльності водяних рослин, збереження та відновлення видового різноманіття водяної флори України.

Досить активною була й робота інституту з видання монографій, довідників і підручників. Разом з тим у перерахунку на одного наукового працівника видається менше 1 статті на рік, що вкрай недостатньо.

Комісія, що перевіряла інститут, позитивно оцінила його діяльність, але виявила й низку недоліків, які гальмують роботу установи в цілому. Зокрема, основні напрями наукових досліджень установи необхідно відкоригувати. В інституті ще недостатньо ефективно виконуються комплексні дослідження з гідроекологічної тематики, вимагає покращення координація спільних досліджень з установами Відділення загальної біології НАН України. На низькому рівні знаходиться патентно-ліцензійна робота. Вжиті інститутом заходи не дозволяють повноцінно вирішити питання щодо нормального функціонування науково-дослідного флоту та його комплексного використання.

В цілому Президія НАН України визнала роботу Інституту гідробіології НАН України задовільною та прийняла постанову, якою визначено заходи з підвищення ефективності його роботи.

***

Учасники засідання заслухали та обговорили наукову доповідь завідувача відділу Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України члена-кореспондента НАН України А.О.Чикрія «Сучасні математичні методи керування рухомими об'єктами в умовах конфлікту та невизначеності».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, головний науковий співробітник Інституту космічних досліджень НАН України та НКА України академік НАН України В.М.Кунцевич, завідувач відділу Інституту математики НАН України академік НАН України В.Л.Макаров, завідувач кафедри обчислювальної математики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка член-кореспондент НАН України С.І.Ляшко, провідний науковий співробітник Українського науково-дослідного інституту авіації Міністерства оборони України, кандидат технічних наук В.В.Кулешин.

Президія НАН України відзначила, що проблема керування рухомими об'єктами в умовах конфлікту та невизначеності є важливою і актуальною, оскільки охоплює широке коло реальних прикладних задач. Проведення таких робіт відбиває світові тенденції. Подібні дослідження активно проводяться в США, Японії, Франції, Італії, Німеччині та Росії. Вони знаходять своє застосування при прийнятті рішень та автоматизації керування рухомими об'єктами.

Було зауважено, що зазначені дослідження мають міждисциплінарний характер, результатом чого є плідна співпраця з багатьма установами України (АНТК ім.О.К.Антонова, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Українським науково-дослідним інститутом авіації Міністерства оборони України). На теренах СНД завжди виділялись три наукові школи в цій галузі: школа Л.С. Понтрягіна (Москва, Математичний інститут ім. В.І. Стеклова РАН), школа М.М. Красовського (Єкатеринбург, Інститут математики і механіки РАН) і школа Б.М. Пшеничного (Київ, Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України).

Підкреслювалось, що необхідно належним чином висвітлювати отримані результати, доводити їх до відома світової наукової спільноти та закріплювати пріоритети.

Як було зазначено, в цілому наукові дослідження виконані на високому рівні, отримані важливі оригінальні фундаментальні та прикладні результати.

Потреба у розв'язанні подібних задач буде постійно збільшуватись, тому ці дослідження заслуговують на подальшу увагу та підтримку.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про впорядкування мережі наукових установ; про утворення Державного комітету України з питань науково-технічного та інноваційного розвитку; про директора Інституту сцинтиляційних матеріалів; про виконуючого обов'язки члена Президії НАН України; про відзначення 40-річчя започаткування Національною академією наук України наукових досліджень з проблем електронної фізики на Закарпатті; про присудження премії НАН України за кращі історичні дослідження, присвячені висвітленню подій Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.; про доставляння обов'язкових примірників видань; про видання біобібліографії академіка НАН України Г.Г.Півняка; про виставку медапаратури та медичних препаратів; було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України тощо.

Секретаріат Президії НАН України